

URZĄD PATENTOWY w WARSZAWIE OPIS PATENTOWY

Doc. 1

Nr 29342.

Kl. 8 n, 5/01.

Heberlein & Co. A.-G., Wattwil.

Sposób wytwarzania efektów wzorzystych na tkaninach.

Zgłoszono 14 sierpnia 1937 r.

Udzielono 24 października 1940 r.

Pierwszeństwo: 3 września 1936 r. (Niemcy).

Według sposobu wytwarzania efektów wzorzystych na tkaninie, chronionego patentem nr 8317, nitki z materiału zawierającego błonnik, nitrowane do pewnego stopnia w znany sposób przez oddziaływanie na nie kwasem, przędzie się łącznie z innymi nitkami zawierającymi błonnik. Rozpuszczalność nitrowanych nitek w wodorotlenku sodu wyzyskuje się do otrzymywania tak zwanych efektów haftu trawionego, a mianowicie w ten sposób, że nitrowane nitki w określonych miejscach usuwa się przez rozpuszczenie ich za pomocą druku ochronnego lub nadruku bezpośredniego. Nitki nitrowane, pozostałe w tkaninie, poddaje się denitryfikacji, dzięki czemu pozbywają się one swej wrażliwości na działanie zasad oraz swej łatwo-

palności. Tkanina zawiera wówczas z jednej strony nitki niezmienione, z drugiej zaś strony — nitki z błonnika regenerowanego, pozbawione zawartości azotu.

Jest rzeczą znaną, że błonnik regenerowany, np. w postaci wiskozowego jedwabiu sztucznego, pod względem chemicznym nie zachowuje się tak, jak błonnik pierwotny. Na przykład jego zdolność pęcznienia w ługach potasowcowych nie jest taka sama; roztwory błonnika pierwotnego w amoniakalnym tlenku miedzi wykazują lepkość znacznie większą od roztworów błonnika regenerowanego itd. Szczególnie ważną rzeczą w odniesieniu do wynalazku niniejszego jest to, że kwas siarkowy i inne środki spęczniające o działaniu pergaminującym wywierają na tka-

niny z błonnika regenerowanego działanie pergaminujące już w takich warunkach i w takich stężeniach, w jakich nie następuje jeszcze odczuwalne działanie pergaminujące na bawełnę ani na inne włókna z błonnika pierwotnego.

Obecnie stwierdzono, że tkaninę wykonaną sposobem według patentu nr 8317, a więc utworzoną częściowo z błonnika pierwotnego, a częściowo z błonnika regenerowanego, można poddawać obróbce pergaminującej zupełnie w taki sam sposób, jak gdyby była ona utworzona wyłącznie z błonnika pierwotnego. Można było oczekiwać, że przy pergaminowaniu w stopniu wystarczającym w stosunku do błonnika pierwotnego nitki z błonnika regenerowanego staną się zbyt sztywne, a tym samym łamliwe i twarde. Okazuje się jednak, że wady te nie występują.

Również sposób opisany w patencie nr 20508, umożliwiający wytwarzanie stosunkowo miękkich efektów pergaminowych, można skutecznie stosować na tkaninie zaopatrzonej według patentu nr 8317 we wzory haftu trawionego. Przy stosowaniu tej specjalnej obróbki pergaminującej nitki nitrowane i znów denitrowane nie wykazują tego efektu, jakiego należało by się spodziewać na zasadzie dotychczasowych doświadczeń przy stosowaniu błonnika regenerowanego, a natomiast zachowują się one tak, jak gdyby również były utworzone z błonnika pierwotnego.

Łączne stosowanie sposobu według patentu nr 8317 i obróbki pergaminującej, zwykłej lub zmiękczej, posiada ponadto pewną dalszą zaletę, którą można określić w sposób mniej więcej następujący. Nitki z błonnika regenerowanego, pozostające w tkaninie, stanowią w swej całości desen. Na skutek działania środka pergaminującego końce tych nitek, stanowiące

w swej całości zarysy desenu, zmieniają się w sposób bardzo swoisty i równocześnie ulegają nieco zgrubieniu, tak że wzmiankowane zarysy występują jeszcze wyraźniej.

Opisanym sposobem można osiągnąć wszędzie równomierne pergaminowanie tkaniny wytworzonej sposobem według patentu nr 8317, jeśli nitrowane nitki w znany sposób podda się tylko denitryfikacji. Można jednak, jeśli to w szczególnych przypadkach miałoby być rzeczą pożądaną, osiągnąć zwiększoną czułość nitrowanych nitek względem środków pergaminujących, jeśli przed pergaminowaniem nie podda się nitek nitrowanych denitryfikacji albo też podda się jej denitryfikacji niezupełnej. Nitki nie poddane denitryfikacji lub poddane denitryfikacji niezupełnej posiadają tę właściwość, że ulegają pergaminowaniu już pod działaniem rozcieńczonego kwasu siarkowego lub też na ogół w warunkach, w których nie następuje godne wzmianki pergaminowanie nitek z błonnika pierwotnego.

Zastrzeżenia patentowe.

1. Sposób wytwarzania efektów wzorzystych na tkaninach, znamieny tym, że tkaninę, zaopatrzoną we wzory sposobem według patentu nr 8317, po przeprowadzeniu całkowitej lub częściowej denitryfikacji poddaje się w znany sposób pergaminowaniu.

2. Sposób według zastrz. 1, znamieny tym, że pergaminowanie uskutecznia się sposobem według patentu nr 20508.

Heberlein & Co. A.-G.
Zastępca: inż. J. Wyganowski,
rzecznik patentowy.